

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

Privilegium XXIII. Donatio facta Monasterio non revocatur propter
supervenientiam liberorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

PRIVILEGIUM XXII.

Donatio facta Monasterio non revocatur propter ingratitudinem Prælati.

- 1. Procedit assertum, nisi Prælati cum Conventu ingratus esset.
- 2. Quasnam sint causæ ingratitudinis, ex quibus revocatur donatio.
- 3. Quare plures causæ sint exheredationis.
- 4. Ius revocandi donationem est personale.

Donationem revocari posse propter ingratitudinem Donatarii, patet ex L. fin. C. de Revo. donat. sed facta Ecclesiæ vel Monasterio, licet Prælati etiam una cum Conventu ingratus esset; quia in donatione facta piæ causæ principalis Donatarius est Deus, Barb. in c. fin. de Donat. n. 15. Clarus d. q. 20 n. 5.

2. Ad materiam declarationem obiter hic addimus, 5. tantum ingratitudinis species esse expressas in d. l. fin. propter quas donatio revocari possit. I. si Donatarius in Donatorem impias manus injecerit. II. si atroces injurias (verbales, ut à priori injuria fiat distinctio) in eum effuderit. III. si græve damnum rebus ipsius inferre præsumpserit. IV. si vitæ insidiatus fuerit. V. denique si conditiones seu conventiones in donatione appositæ non impleverit. Unde quia Imperator in d. l. fin. inquit, ex his tantummodo causis revocari posse donationem, communiter DD. inferunt, quod alia causæ licet ad exheredationem liberorum sufficientes excludere censentur; neque revocari possit Donatio, quamvis Donatarius Donatorem captivum non redemerit, furiolum non erigaverit &c. Quare autem istæ causæ pro exheredatione liberorum assignata sint in Nov. tit. 6. 3. & non tot & tales pro revocatione Donationis, ista videtur assignari posse ratio, quod liberi non tantum teneantur malum non agere contra parentes, sed etiam teneantur ipsis *positivè* beneficere, utpote à quibus vitam, bona, & educationem accipiunt, & non facit suum officium filius, si patri injuriam non inferat, nisi etiam egentis & in periculis constituto succurrat; at verò Donatarius qui tantum unam vel alteram rem donatam accipit, tenetur potissimum injuriam Donatori non inferre, alias si teneretur etiam *positivè* beneficere Donatori, Donatio non esset contra liberalitatem, sed potius contractus

nerosus *do. ut facias* &c. * Denim etiam illud adici potest, quod Ius revocandi donationem propter ingratitudinem, ex parte donatoris de donatarij sit ita personale, ut nec hereditariè nec contra heredes detur. L. his solis, 7. v. *personalis*, l. fin. v. *hoc tamen*, C. de Revo. don. v. *tamen* Barb. in c. fin. de don. n. 23.

ADNOTATIO.

AD Num. 1. Cape instantiam; si quis decesseret fratri alicujus principis, sperans beneficium à principe, profectò non revocaret donationem propter ingratitudinem fratris, quia ex donationis intentione principalis donatarius est Princeps, à quo sperat remunerationem; ita etiam, quoniam Prælati ingratus sit. Denstamen (cujus intentione donatio facta est, & ad quem dicuntur pertinere bona Ecclesiæ Trid. sess. 21. c. 10.) liberalissimus remunerator est. Adde aliam rationem, quod delictum personæ non nocet Ecclesiæ ut priv. 2. 6. ex c. delictum de B. T. in 6.

PRIVILEGIUM XXIII.

Donatio facta Monasterio non revocatur propter superventientiam liberorum.

- 1. Redditur ratio asserti.
- 2. Explicatur difficultas lex in c. fin. 17. q. 4.
- 3. Quanta debent esse donatio, ut propter liberum revocari possit, est in arbitrio Iudicis.

TAmetsi supponatur illa sententia, quam mox citati tradunt in l. si unquam C. de Revo. donat. (quibusdam dissentientibus & parantibus d. l. tantum in Patrono donatore suo libero procedente) ut donatio revocari possit, si post eam discesserit contra spem nascantur liberi, quia si cogitasset de superventuris liberis, venisset non fuisset tantam donationem facturus: Nihilominus aliud dicendum est in donatione facta pijs causis, quia hec quilibet cogitatur plus diligere liberos suos, quam extraneos, non tantum plus quam Deum, quam animam suam, &c. à deo etiam cessat donationis revocatio, nisi in quantum est necessaria ad complendam legatam liberorum. Cov. var. res. c. 19. n. 1. Panorm. in d. c. fin. de don. n. 6. Non obstat c. fin. 17. q. 4. ubi refert D. August. factum Aureli Episcopi, qui Donationem suæ Ecclesiæ factam Deo

ENGEL

III

tori propter supervenientes liberos restituit, & subdit Augustinus quod *Iure poli*, retinere non potuisset.

Responderi potest, non potuisse retineri rem donatam *Iure poli*, in quantum fuit necessaria pro legitima liberorum, secus in quantum superabundavit; nec satis constat, an ipse Episcopus universalia reddiderit, & si reddidisset, tamen facta Sanctorum non statim inducunt præceptum.

Adverte etiam hic oportet non quamlibet donationem propter supervenientiam liberorum ex *Iure communi* revocari posse. Si enim sit exigua, qualem facere solent etiam qui liberos habent, cessat revocatio; quanta autem debeat esse donatio revocabilis, universaliter determinari non potest, sed ex qualitate personarum, divitiarum sit, an pauperes, & ex damno filiorum arbitrio prudentis Judicis discernendum erit. *Memoch. de Arbit. lud. casu. 133. n. 2.*

ADNOTATIO.

AD Num. 1. adde, quod aliquis saltem tantumdem censetur diligere animam suam, quantum liberos suos, atqui si uni ex liberis donatio facta sit propter supervenientiam aliorum, non revocatur nisi quoad legitimam. *L. 2. §. 5. C. de Inoffic. donat. C. de.*

Dices, has rationes rectè quidem procedere, si libeti vellent revocare donationem factam Ecclesie, at vtrò si ipse donator revocet, cessabit præsumptio, quod plus diligit animam suam, & c. *z.* Talem mentis declarationem esse injustam, & irrationabilem, ac proinde jure non admittendam. Sicut si quis donationem factam filio emancipato velet revocare in gratiam novi amici extanei, quem diceret, se magis diligere quam filium.

Contra interpretationem *c. fin. 17. q. 4.* obijcies, si illa verba, non autem *Iure poli*, intelligenda tantum sint de legitima. Ergo S. Augustinus prius malè dixit, quod *Iure fori* retinere licuisset, quia legitima ne quidem *Iure fori* retineri potest. Resp. quod illa verba *Iure fori* possint habere interpretationem *sub prætextu Iure fori*, ex quo jure donatio dicitur irrevocabilis: sicut ita explicans *c. filius 5. de Testam.* ubi Pontifex dicit, quod propter LL. Civiles asserentes valere Legatum rei alienæ, non liceat rem alienam invito domino detinere, quem tamen etiam de *Iure Civili* detinere non licet, nisi heres redemerit.

z. S. Augustinum probabiliter scripsisse ante illos Imp. qui propter supervenientiam liberorum concesserunt revocationem donationis, & idè dixisse, quod *Iure fori* retinere potuisset.

Resp. 3. Augustini auctoritatem tanquam Doctoris Scholastici esse probabilem, non decisivam, & Decretum Gratiani ex communi sententia revocari ad primam auctoritatem, & quod SS. Patres etiam in multis articulis conscientiam tangentibus inter se fuerint contrarii, cuilibet facile patebit, qui vel parum Decretum Gratiani (quod exinde etiam *Concordia discordantium Canonum* dicitur) inspexit.

PRIVILEGIUM XXIV.

Pollicitatio facta Monasterio irrevocabiliter obligat, etiam nemine acceptante.

1. Pollicitatio qualiter differat à pacto.

2. Assignatur ratio Privilegii.

3. Pollicitatio debet distingui à proposito.

Pollicitatio est solius offerentis promissio, *L. 1. ff. de Pollicit. differat à pacto*, quod pactum sit duorum conventio sive promissio ab altera parte accepta. Item quod pactum simul ac perfectum est, statim *Iure naturali* obliget, *L. 4. ff. de Pact. Pollicitatio* vtrò non prius obligat promittentem, quam si ab altera parte accepta fuerit, ac proinde prius liberè revocari possit *L. 1. §. sed si donaturus, §. L. absentis ff. de Donat. L. nuda pollicitatio C. de Contrah. stipul.*

Vtrò si Pollicitatio facta sit Ecclesie, Monasterio, vel alteri pie causæ, statim obligat etiam nemine acceptante, cum censetur facta principaliter ipsi Deo, qui, si sit bona, statim acceptat. *Molina de I. & I. disp. 263. n. 16. Felin. in c. 1. de Pact. in 7. Barb. l. e. v. lib. 2. c. 13. n. 29.*

Interim tamen non statim censeri debet Pollicitatio, si quis tantum propositum aliquid dandi vel faciendi coram alijs declaravit, sed necesse est, ut veram ætalem promissionem fecerit, & g. dicendo ad debitorem, tot; quos mihi debes; dono Monasterio vel Ecclesie & c.

ADNOTATIO.

AD Num. 2. adde aliam rationem: valet argumentum à Repub. ad Ecclesiam, sed pollicitatio facta Civitati vel Reipub. causâ honoris acqui-

E 2

acqui-